

ФОРМУВАННЯ МАТРИЦІ ОСВІТНІХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Бороденко В. В.

*аспірантка ДЗВО «Університет Менеджменту Освіти» НАПН України
04053, м. Київ, вул. Січових Стрільців, 52-А, email: viki.borodenko@gmail.com*

Найбільш актуальними у сучасному житті є здобуття навичок, які допоможуть швидко навчитися орієнтуватися у цифровому просторі. Наразі ми маємо становлення нової модифікації, а саме, нової цифрової реальності (далі – НЦР), виникнення якої обумовлено різними чинниками, зокрема, пандемією COVID-19, під час якої весь світ вимушений був стрімко вдосконалювати свою цифрову грамотність. Отже, ми впевнено крокуємо в епоху глобальної цифровізації, підлаштовуючись під виклики сьогодення. Цифрові технології (далі – ЦТ) на сучасному етапі досить швидко реагують на змінні процеси і стають головними інструментами управління в різних сферах і галузях: від промисловості до освіти.

За оцінками McKinsey, внаслідок автоматизації зникнуть 400–800 млн робочих місць, тому освіта майбутнього – безперервний процес навчання та оновлення знань. Конкурентними перевагами людини будуть креативність, нестандартне мислення та емоційний інтелект [1].

За дослідженнями McKinsey 2030, ключовими навичками майбутнього мають бути: лідерство, комунікації та ведення переговорів, базові навички роботи з цифровими технологіями, навички провідних ІТ, сприйняття та емпатія, критичне мислення, креативність, проектування технологій, проектний менеджмент. Згідно з дослідженням Nesta «Future Skills – Employment in 2030» [2], проведеними у Великій Британії, будуть затребувані такі професійні навички: генерування ідей, прийняття рішень, оригінальність, активне навчання, системна оцінка, стратегії навчання, комплексне розв’язання проблем, критичне мислення, системний аналіз, дедуктивне мислення. У США виокремили наступні десять професійних навичок: стратегії навчання, психологія, менторство, соціальне сприйняття, соціологія й антропологія, освіта та навчання, координація, оригінальність, генерування ідей та активне навчання. Відповідно до дослідження OECD, випускники 2030E повинні мати широкий спектр умінь, включаючи когнітивні, соціально-емоційні, фізичні та практичні компетентності [3].

У матриці компетентностей людини на старті кар’єри наведено знання та навички, якими має володіти випускник закладів освіти 2030E [4]. Серед групи компетентностей – знання, виокремлено базову грамотність фундаментальних дисциплін, цифрові, медичні та допоміжні

знання. Навички, які стануть необхідними для успішного кар'єрного старту, на думку дослідників Deloitte: базові, кросфункціональні когнітивні, соціально-поведінкові, цифрові і навички виживання. Тож, аналізуючи базу знань і навичок, необхідних для успішного старту кар'єри у близькому майбутньому, постає питання: а які ж професії будуть затребувані вже через декілька десятиліть? Якою матрицею освітніх компетентностей має володіти сьгоднішній першокласник, щоб стати затребуваним спеціалістом у майбутньому?

За дослідженнями Українського католицького університету, цифровізація призведе як до появи нових робочих місць, так і до істотної трансформації наявних. Перелік професій згідно 2030E: учитель, геронкінезіолог, естетист, аналітик автотранспорту, спеціаліст із сонячних технологій, шкільний дієтолог, ренатуралізатор, персональний веб-менеджер, містопланувальник, посол із культури компанії, міський фермер, аудитор екосистем, консультант з питань роботів, цифровий меуарист, дизайнер ігрофікації, експерт зі спрощення, архітектор віртуальної реальності, інженер 3D-друку, консультант із цифрової валюти, бібліотекар (бібліотека 2030 р. складатиметься з елементів музеїв, театрів, парків і шкіл. Бібліотекарі володітимуть не лише традиційними для професії навичками, але й навичками консультування з гуманітарних і соціальних проблем і координування локальних проєктів). Зазначимо, що у найближчі 10–20 років у світі даних буде задіяно понад 100 трлн сенсорів. Також зростатиме кількість працівників, необхідних для налагодження зв'язку між базою даних і фізичним світом. Затребувані будуть професії, що вимагають соціальних і емоційних навичок, просунутиших когнітивних здібностей, таких як логічне мислення і творчий підхід. Згідно проведених досліджень Українським католицьким університетом, близько 65 % дітей, які наразі відвідують початкову школу, у майбутньому займатимуться видами діяльності, які на сьогодні ще не існують.

Отже, щоб бути і залишатися затребуваною у швидкозмінному всесвіті, людина повинна постійно вчитися та свідомо самовдосконалюватися, безперервно формувати і розвивати свої професійні компетентності. На нашу думку, критично важливим є навчання впродовж життя (Long Live Learning – LLL), адже принцип LLL є для фахівця вузлом самодостатності, самореалізації та конкурентноспроможності.

Література

1. McKinsey: One-third of US workers could be jobless by 2030 due to automation: <https://www.cnn.com/2017/11/29/one-third-of-us-workers-could-be-jobless-by-2030-due-to-automation.html>

2. Електронний ресурс: <https://futureskills.pearson.com/research/assets/pdfs/technical-report.pdf>

3. Електронний ресурс: [https://www.oecd.org/education/2030/E2030%20Position%20Paper%20\(05.04.2018\).pdf](https://www.oecd.org/education/2030/E2030%20Position%20Paper%20(05.04.2018).pdf)

4. Джерело: складено авторами на основі дослідження Ukrainian Heritage Foundation, Deloitte. Електронний ресурс: <https://strategy.uifuture.org/ukraina-learning-nation.html#6-7-5>

5. Український інститут майбутнього. Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html#6-2-10>

РОЗВИТОК ЗМІСТУ ДИДАКТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

Опачко М. В.

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
Закарпатська обл., м. Ужгород, пл. Народна, 3, tagdaopachko@gmail.com*

Модернізація освіти України обумовлена низкою факторів (глобальних, суспільних) та спрямована на європейські і загальнолюдські цінності. Утвердження ідеалів гуманізму, демократії впливає на зміну освітньої парадигми і утвердження компетентнісно- та особистісно орієнтованого підходів в освіті. Їх реалізація на всіх освітніх рівнях передбачає проектування нових систем організації освітньої діяльності.

Розглядаючи дидактичний менеджмент як теорію управління навчанням (проектування, організація та управління, моделювання, діагностика), яка реалізується в трьох різних площинах: змістового наповнення, адекватного освітнім цілям тієї чи іншої програми підготовки; орієнтація професійної діяльності педагога на організацію навчального середовища, сприятливого для формування компетентностей; управління розвитком особистості в процесі навчання.

Зміст дидактичного менеджменту представлено динамічними інформаційно-діяльнісними модулями:

- 1) проектування методичної системи;
- 2) організація та управління у дидактичному процесі;
- 3) моделювання дидактичної взаємодії;
- 4) діагностування ефективності реалізації методичної системи.

Його розвиток відбувається у відповідності до динаміки становлення змісту освіти, а саме з урахуванням новітніх освітніх цілей, що полягають у формуванні конкурентоздатної особистості з розви-